

DENGE

(21)

Bir cisim dengede ise;

- × ya sabit hızlı düzün doğrusal hareket yapıyor,
- × ya bir eksen etrafında sabit hızla dönüyor
- × ya da duruyor demektir.

Cisimlerin sabit hızlı hareket halinde kinetik denge, hareketsiz durumlarında ise statik denge denir.

Bir cisim için iktidar hareket söz konusudur. Bunlar;

a) Öteleme Dengesi

Bir cismin öteleme hareketi kapsamında dengede kalabilmesi için cisme etkileyen kuvvetlerin bileşkesi sıfır olmalıdır.

$$\sum R = 0 \quad \text{yani} \quad \sum R_x = 0 \quad \text{ve} \quad \sum R_y = 0 \quad \text{olmalıdır.}$$

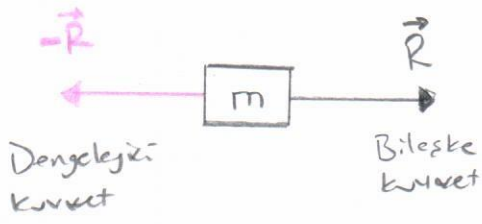
b) Dönme Dengesi

Dönme hareketinde dengem olması için cisme etki eden kuvvetlerin bir noktaya veya bir eksene göre momentlerinin cebirsel toplamı sıfır olmalıdır.

$$\sum M = 0$$

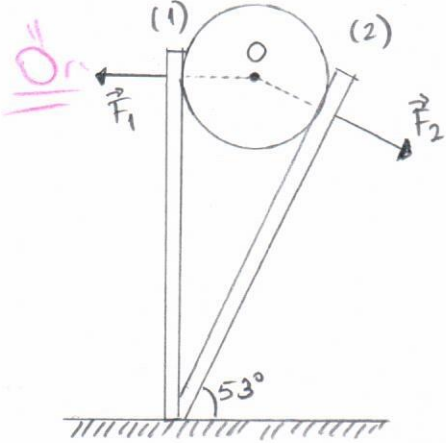
Dengeleyici Kuvvet

(22)

Bir cisim etkiyen bileşke kuvvetin dengeleyeni, bu kuvvete eşit büyüklükte ve yönü zıt olan kuvvettir.

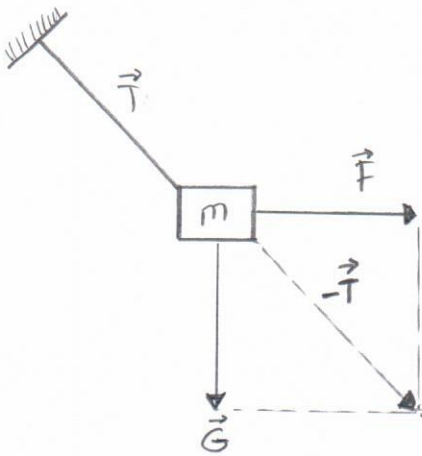
$$D.K = -\vec{R}$$

Düzensiz türdeş küre (1) ve (2) düzlemleri arasında sekildeler gibi dengededir.

$$|\vec{F}_1| = 16N \text{ ise } |\vec{F}_2| = ?$$

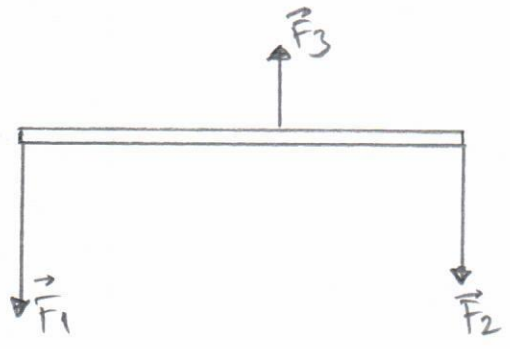
Kesişen Kuvvetlerin Dengesi

Üç kuvvetin dengesinde herhangi iki kuvvetin bileşkesi üçüncü kuvvetin büyüklüğüne eşit ve zıt yönlü olacaktır.

$$|\vec{T}|^2 = |\vec{G}|^2 + |\vec{F}|^2$$

Paralel Kuvvetlerin Dengesi

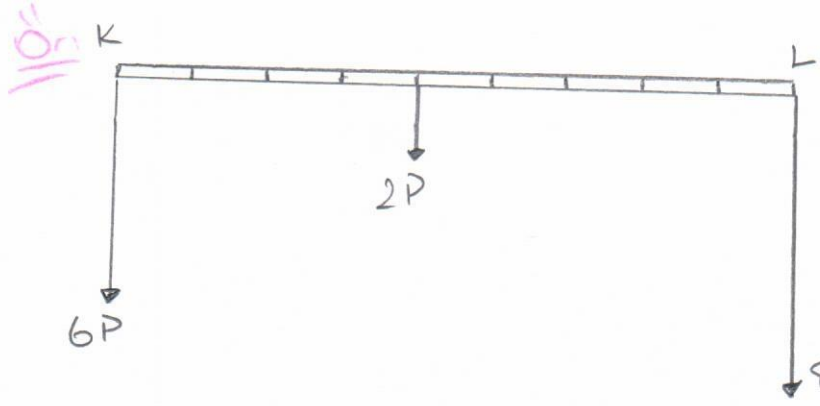
Paralel kuvvetlerin dengesinde iki şartın birden sağlanması gerekmektedir.

① Bileşke kuvvet 0 (sıfır) olmalıdır.

$$\sum R = 0$$

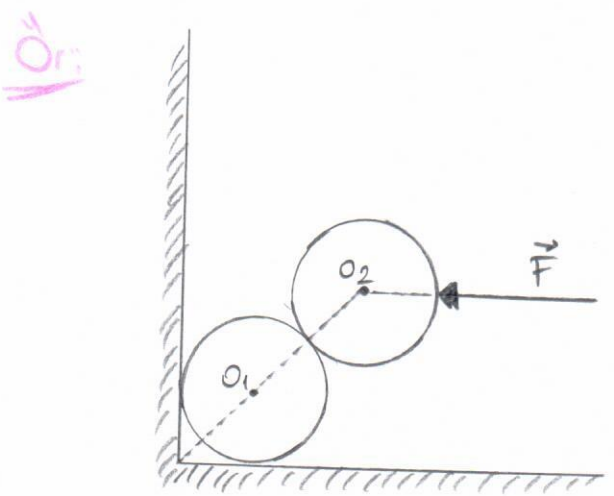
② Her hangi bir noktaya göre alınacak toplam moment 0 (sıfır) olmalıdır.

$$\sum M = 0$$

Ağırlığı önemsiz eşit bölümlü KL çubuğunu yatay olarak dengede tutabilmek için kuvvetleri gereken des teğim

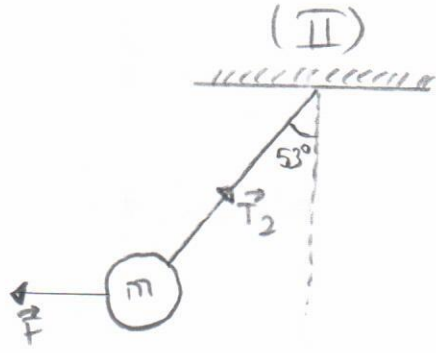
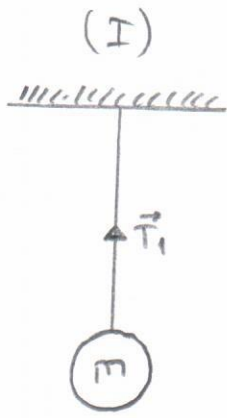
K noktasına uzaklığı kaç birimdir.

Türdeş kürelerin her birinin ağırlığı 16N'dır. Şekildeki gibi dengede ise

$$|F_2| = ?$$

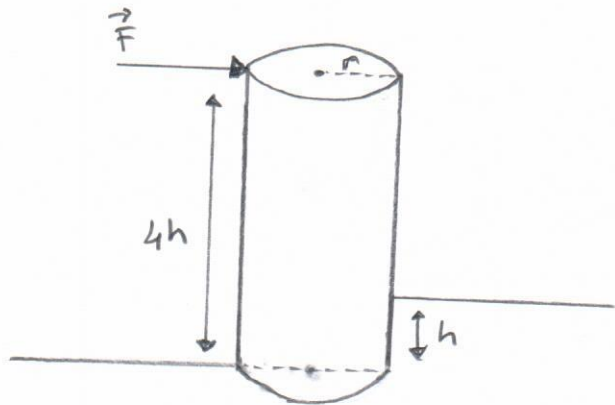
Ör:

Ağırlığı 20 N olan m cisme F kuvveti uygulandığında şekildedeki gibi (I) numaralı durumdan (II) numaralı duruma geçiliyor Buna göre;

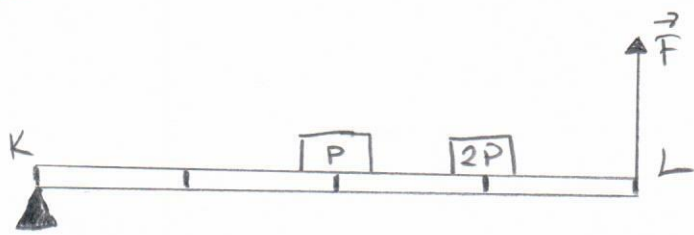
- a) $|\vec{F}| = ?$
- b) İpteki gerilimdeki artış miktarını bulunuz? ($|\vec{T}_2| - |\vec{T}_1| = ?$)

Ör:

Ağırlığı 120 N olan düğün ve türdeş silindirin için $r = h$ ise silindirin devrilmeden durabileceği maksimum $|\vec{F}|$ kuvvetini bulunuz?
 $F_{\text{max}} = ?$

Ör:

K noktasından şekildedeki gibi desteklenen ağırlığı önemsiz ve eşit bölümlü KL çubuğu, ağırlıklar ve F kuvvetinin etkisi ile dengededir. K noktasındaki desteğin tepki kuvveti N ise

- a) $\frac{F}{P} = ?$
- b) $\frac{F}{N} = ?$